

16 december 2015

VNG/WRR-bijeenkomst presentatie Policy Brief Asielmigratie

Geen tijd verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten

Verslag door Elmar Smid

Programma:

- 15:30 Opening VNG/WRR
- 15:35 Inleiding over de Policy Brief door prof. dr. Godfried Engbersen (raadslid WRR)
- 15:45 Toelichting op het onderzoek onder gemeenten door dr. Arend Odé (manager onderzoek en advies Regioplan)
- 15:55 Aanbieding aan en reactie van Jantine Kriens (directeur VNG)
- 16:10 Discussie o.l.v. prof. dr. Mark Bovens (raadslid WRR) met expertpanel. Panelleden: Mardjan Seighali (directeur UAF), Erna Lensink (beleidsadviseur Vluchtelingenwerk Nederland) en Kees van Dalen (wethouder Gemeente Houten, Taskforce Asiel en Integratie)
- 16:10 Ronde 1 Wonen
Toelichting wooncomplex SZW door Roel Steenbeek (projectmanager huisvesting statushouders Gemeente Den Haag)
- 16:35 Ronde 2 Werken
Toelichting pilot COA door Sala Bešić (strategisch adviseur gemeente Eindhoven)
- 17:00 Afsluiting en borrel

Presentatie Godfried Engbersen, raadslid van de WRR

In een korte presentatie geeft Godfried Engbersen een toelichting op de nieuwste Policy Brief *Geen tijd verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten*, geschreven door het SCP, de WODC en de WRR in samenwerking met Regioplan. De onderzoekers hebben gekeken naar de lessen die getrokken kunnen worden vanuit het verleden en naar de kansen en knelpunten waar gemeenten nu tegenaan lopen bij de integratie van asielmigranten. Van eerdere groepen asielmigranten weten we dat het lang duurt voordat ze werk vinden. Vroege signalering van opleiding, arbeidskwalificaties en arbeidservaring helpt bij een snelle integratie. Om het integratieproces op tempo te houden, is het belangrijk om het leren van de taal, het krijgen van huisvesting, het volgen van een opleiding en het vinden van werk niet na elkaar, maar op hetzelfde moment te laten plaatsvinden.

Presentatie Arend Odé, onderzoeker bij Regioplan

Een groot deel van het onderzoek naar de kansen en knelpunten waar gemeenten nu tegenaan lopen is uitgevoerd door Regioplan. Arend Odé geeft in zijn presentatie aan dat er gekeken is naar problematiek en oplossingen voor huisvesting, arbeidstoeleiding en de openbare orde. Bij huisvesting is het belangrijk om draagvlak te genereren onder de

bevolking door asielmigranten kleinschalig te huisvesten. Het toeleiden naar arbeid kan sneller door asielmigranten bij binnenkomst al te vragen wat hun kwaliteiten zijn en hen uit te plaatsen in gebieden waar specifieke behoefte aan arbeid is. Volgens Odé geven de meeste gemeenten aan dat zij nog geen problemen hebben ervaren met de openbare orde.

Speech Jantine Kriens, directeur VNG

Engbersen overhandigt de Policy Brief namens de onderzoekers aan Jantine Kriens. Kriens dankt het SCP, de WRR en het WODC voor de Policy Brief. Deze publicatie stelt gemeenten in staat te beredeneren welk beleid ingevoerd moet worden, aldus de voorzitter van de directieraad van de VNG. Kriens wenst ook in de toekomst een intensieve samenwerking met de WRR. Een van de lessen is volgens haar dat er een wendbaar systeem nodig is qua opvang. Veel gemeenten 'schaffen das' als het gaat om creatieve oplossingen voor de opvang van vluchtelingen en de huisvesting van statushouders, benadrukt Kriens. Er worden goede afspraken gemaakt over de taakverdeling tussen lagere overheden en het Rijk. Kriens stelt dat er de afgelopen periode een infrastructuur is opgetuigd, waarin in regionale verbanden wordt samengewerkt en duidelijke afspraken worden gemaakt. Kriens geeft aan dat er regionale en landelijke regietafels zijn opgezet en er een globale agenda is vastgesteld. Dit moet nog tot concrete voorstellen leiden.

Panel onder leiding van Mark Bovens, raadslid van de WRR

Aan de hand van twee praktijkvoorbeelden discussiëren de panelleden Roel Steenbeek (projectmanager gemeente Den Haag), Sala Bešić (strategisch adviseur gemeente Eindhoven), Mardjan Seighali (directeur UAF), Erna Lensink (beleidsmedewerker integratie Vluchtelingenwerk Nederland) en Kees van Dalen (Taskforce Asiel en Integratie, wethouder gemeente Houten) over huisvesting en werk.

Huisvesting

Steenbeek vertelt dat Den Haag heeft aangeboden om volgend jaar 2100 statushouders op te nemen. Dat leidt tot nieuwe vragen op het gebied van huisvesting, werk en openbare orde. Van de tijdelijke opvanglocatie van vluchtelingen in het voormalig gebouw van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) maakt de gemeente Den Haag een gemengde huisvestingslocatie. Er gaan starters, studenten en statushouders wonen en er komt ruimte voor werkgelegenheid in het gebouw. Ontwikkelaars kunnen hiervoor concepten aanleveren.

De vraag is wat kleinere gemeenten, zoals Houten kunnen leren van het voorbeeld uit Den Haag. Wethouder Van Dalen leert ervan dat de gemeente beter moet kijken naar het gebruik van leegstaande panden. Maar in Houten ligt dat wel moeilijker dan in Den Haag. Van Dalen benadrukt de rol van het maatschappelijk middenveld bij de opvang van vluchtelingen. Bešić is voorstander van flexwonen. Door starters, studenten en statushouders te mixen kun je de laatste groep naar een hoger plan tillen. Seighali is het daar mee eens. Grootschalige opvang lijkt goedkoper voor het COA, maar dat kan op de lange termijn duurkoop blijken. Seighali pleit ervoor dat werk centraal moet komen te staan in de opvang. Het is van belang om werk op niveau aan te bieden om verdringing te voorkomen.

Lensink vindt dat er rekening gehouden moet worden met de integratiekansen bij het bieden van huisvesting. Maar voor het behoud van maatschappelijk draagvlak dient de gemeente woningen voor statushouders ook aan te bieden aan andere woningzoekenden. Steenbeek let op verdringing op de woningmarkt door te kijken of woningen uit de vrije sector om te

vormen zijn tot sociale woningbouw. Maar dat heeft wel een prijskaartje. Een oplossing is om huurcontracten voor een bepaalde tijd af te sluiten, zodat doorstroomwoningen ontstaan.

Werk

Bešić vertelt dat de gemeente Eindhoven samen met het COA en het asielzoekerscentrum in Eindhoven 700 asielzoekers heeft gescreend om hun opleidingen en vaardigheden eerder boven water te krijgen. Door te vragen naar taalvaardigheden en studies kan het COA beter bepalen waar iemand uitgeplaatst moet worden. Bešić geeft aan dat pas nadat deze informatie beschikbaar was, werkgevers zijn gevraagd voor een kick-off carrière dag. Daar namen 30 statushouders en 17 werkgevers aan deel.

Lensink waarschuwt gemeenten om geen gevecht om de hoger opgeleiden te creëren. Eindhoven heeft het voordeel dat het een AZC heeft, maar andere gemeenten hebben dat niet. De centrale opvanglocaties zijn niet verspreid over het land en het COA is niet flexibel met de uitplaatsing. Daarnaast is Lensink beducht voor het afbreukrisico. Beroepsbeelden van vluchtelingen zijn anders en de werknemersvaardigheden kunnen verschillen, zoals de mate van assertiviteit, bescheidenheid en initiatiefrijkeheid. Om fouten te voorkomen en werkgevers niet af te schrikken, stelt Lensink toch een voortraject voor.

Seighali pleit voor snelle begeleiding in de toeleiding naar werk, zowel voor lager als voor hoger opgeleiden. Asielzoekers, zoals de vluchtelingen uit Syrië, zullen waarschijnlijk voor langere tijd in Nederland blijven. Het is in het belang van zowel de asielzoekers als de overheid om met integratie in een zo vroeg mogelijk stadium te starten. Daarbij horen taallessen, diplomawaardering en oriëntering op de arbeidsmarkt.

Bovens suggereert dat er meer leer-werktrajecten kunnen komen voor de nieuwe vluchtelingen. Bešić merkt op dat medewerkers van AZC's geen arbeidsmarktdeskundigen zijn en dat de gemeente Eindhoven daarom een accountmanager heeft aangesteld om voor de matching met de arbeidsmarkt te helpen. Dat kan in andere gemeenten ook.